

## L'olor d'una bona escola

Text > DAVID PUJOL I FABRELLES

**A** vegades no se sap ben bé si és una escola o una família. La interacció que s'hi produeix —entre alumnes de diverses edats i entre mestres i alumnes— és enormement enriquidora. Treballar en un col·legi rural és una experiència inolidable, malgrat algunes dificultats que cal saber superar. Els alumnes, en general, també en solen tenir bons records. Assumpta Duran, Xavier Geis i Miquel Payaró han escrit, a sis mans, el llibre *L'escola rural: petita, pública i de poble*, en el qual fan una síntesi de les característiques d'aquest tipus de centres: arrelats al territori, ajuden a donar vida al municipi, dinamitzen una part de la vida que el poble genera i aglutinen activitats i persones a partir de tota mena de trobades.

S'hi parla dels equips directius, dels òrgans de gestió, del paper dels municipis, de com s'haurien de formar els mestres d'aquest tipus d'escola... i s'hi reivindica una metodologia didàctica activa i participativa basada en el treball per projectes, els racons de treball, les assemblees d'aula i d'escola, les trobades de Zona Escolar Rural (ZER) i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. El llibre també destaca que els estudis de mestre de la Universitat de Girona són els únics de Catalunya que tenen una matèria optativa dedicada a l'escola rural.

El mestre Miquel Payaró Pagès és fill de la Tallada d'Empordà i durant molts anys ha estat mestre de l'escola rural Puig Segalar, de Viladamat, integrada dins la Zona Escolar Rural Tramuntana, a més de professor a la UdG, on impartia l'assignatura d'escola rural. La ZER Tramuntana és una de les onze que hi ha en aquests moments a les comarques gironines: una a la Garrotxa, dues al Baix Empordà, dues al Ripollès, una a la Cerdanya i cinc a l'Alt Empordà. «Celebrar el passat per viure el present i teixir el futur» és un dels capítols del llibre, que recorda el lema de la jornada que el 29 de febrer de 2020 va organitzar el Secretariat d'Escola Rural de Catalunya a l'escola El Frigolet de Porqueres i que va servir per celebrar els trenta anys de la resolució que va fundar les primeres quinze ZER de Catalunya. Payaró escriu que l'escola rural és una aposta pedagògica viva, i que es mantindrà desperta si la seva capacitat de creure en la pròpia autonomia, que és la que li dona sentit, li permet seguir organitzant, dissenyant i portant a terme activitats pedagògiques específiques.

El llibre recull testimonis i aportacions de diversos mestres que han treballat en el món rural o que l'han estudiat: Raül Sánchez, Laura Domingo, Roser Boix, Carme Ortoll, Joan Fuguet, Marina Sirvent, M. Antònia Miret i M.



DURAN, Assumpta; GEIS, Xavier i PAYARÓ, Miquel. *L'escola rural: petita, pública i de poble. Descobreix l'escola de les 3P*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2020. 166 p.

Mercè Contra, que ha col·laborat en el capítol dedicat als mestres itinerants. Carme Ortoll, que a banda de mestra va ser directora general d'infantil i primària, diu que quan encara ara entra dins de qualsevol escola rural del país hi sent una olor especial, d'escola saludable, d'èxit pedagògic, i que hi nota l'estimació i el respecte per tots els infants i joves. En definitiva, que hi sent l'olor d'una bona escola.

## Els ponts i les paraules

Text > MAR BOSCH

**T**retze anys després d'*El pont dels jueus*, Martí Gironell (Besalú, 1971) ens torna a fer viatjar en el temps, i, francament, tenint en compte aquest nefast 2020, se li agraeix la proposta. La càpsula apareix altre cop al Besalú medieval, però en un altre moment històric. Som a l'any 1337, quan es van iniciar les obres de reconstrucció del pont destruït per una riuada, tres-cents anys després de ser aixecat.

Sibé a la primera part d'aquesta aventura ens parlava de la construcció del

pont, ara se centra en com es va haver de tornar a alçar i què va suposar aquesta obra de dimensions espectaculars per a Besalú i la seva gent. Les dues novel·les dels jueus, *El pont* i *Paraula*, comparteixen mestre d'obres, l'entranyable Pere Baró, que arriba a Besalú amb l'encàrrec d'aquesta reconstrucció. Li donen per llegir el manuscrit que va escriure el fill del primer constructor, en el qual descobreix les vicissituds que hi havia hagut al voltant de l'aixecament del pont. I aquesta és una de les

virtuts del llibre: els lectors acompanyen el mestre d'obres en aquesta lectura i van bastint, pedra a pedra, el sòlid entramat textual que Gironell també construeix amb mestratge.

Però aquest llibre no és un tractat d'arquitectura. O potser una mica sí. D'arquitectura humana, podríem dir. Perquè la novel·la ens parla de més d'un pont, un dels quals flaquejarà: el de l'entesa entre dues comunitats —la cristiana i la jueva— que conviuen aleshores i es començaven a enfrontar.